

י"ז שבט ה'תשע"ח 2.2.18

מגזין מס' 464

ערב שבת פרשת יתרו

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

ג"כ

החיים כסגול

עבודה בכוחות עצמנו

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

עיקר העבודה על פי שיטת חב"ד היא העבודה בכוחות עצמנו. הצדיק יכול לתת נתינת כח, דוגמא אישית, חיזוק, השראה, התעוררות, דחיפה, להדגיש, לעורר ולהביא לגילוי יכולות שכמוסות בתלמיד. אבל, להחליף את התלמיד אי אפשר.

על זה יש ביטוי בחסידות שאומר – 'ראש אי אפשר להעמיד'. זאת אומרת, אי אפשר להחליף את עבודת האדם בכוחות עצמו. בעל התניא הדגיש את זה, וזה עיקר גדול מאוד בשיטת חב"ד, משום שהמאבק הגדול של החיים הוא - על טעם החיים ומשמעותם. אף אחד לא יעשה את העבודה בשבילי, עלי להתבייש ממני ולא ממה שאומרים עלי. וזה לא יבוא באופן טבעי, מכח האינרציה של החיים... אלא אך ורק על ידי עבודה וחינוך עצמי.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:15 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ט"ו בשבט - שער הצמיחה והתענוג

ראש השנה לאילנות

עיקרו של ט"ו בשבט הוא סיומה של השנה לענין מעשרות פירות העץ - עד יום זה ירדו רוב גשמי השנה, עלה השרף באילנות, ומתחילה צמיחת הפרי. לפיכך אין מעשרים מפירות העץ שחנטו (היינו שגדלו כדי שליש גידולם המלא) קודם יום זה עם אלו שחנטו לאחר מכן.

מנהגי היום

אין אומרים 'תחנון' בתפילת שחרית ולא בתפילת המנחה ביום שלפניו (שכן ט"ו בשבט מתחיל עם רדת החשיכה בערב שלפניו, ככתוב "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד"). אין עושים ביום זה הספד למת, ואם חל בשבת אין אומרים "אב הרחמים" שיש בו הזכרת נשמות המתים. כמו כן חתן ביום חופתו אינו מתענה ביום זה.

מנהג ישראל להרבות בט"ו בשבט באכילת מיני פירות האילן, בפרט מפירות שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. אם ניתן, יש להדר אחר פרי חדש שעדיין לא אכלנו ממנו השנה ולברך עליו גם ברכת 'שהחיינו'.

"כי האדם עץ השדה"

בנוגע לרובד הפנימי של ההלכות והמנהגים הקשורים ביום זה, למדונו חז"ל אשר בראש השנה לאילנות ישנו משום לקח רוחני גם לאדם. ומובא הדבר בדברי חכמינו ז"ל (ובהדגשה יתירה בפנימיות התורה), שדימו את האדם לאילן ככתוב "כי האדם עץ השדה".

מבואר בתורת החסידות כי בט"ו בשבט ראש השנה לאילנות, נפתח מדי שנה בשנה ביום זה (כבכל יום טוב או מועד מיוחד) 'שער' מיוחד דרכו נשפעת בעולם הזה

(גם בעולמות העליונים) נתינת כח חדשה לענין **הצמיחה והתענוג**. אשר על כן, ובהתאם לפתגמו של בעל התניא לפיו "יש לחיות עם הזמן", יש לייקר שעת כושר זו על ידי ניצולה לשם התבוננות במסריו הפנימיים של חג האילנות.

להלן כמה נקודות יסוד עיקריות מקווי הדמיון שבין האדם לאילן, בהן כדאי להתבונן ולתת אל לבנו על מנת להחדירן לעבודתנו שבכל ימות השנה:

"מעלין בקודש"

ראשית, אל לו לאדם לקפוא על שמריו ולהסתפק בדרגתו הנוכחית. כשם שסימן חיותו של העץ ה"בריא" היא גדילתו וצמיחתו התדירה, כך עבודת האדם הראויה היא זו שיש בה תנועה של הילוך וצמיחה מתמדת. סימן הקדושה בהנהגת האדם היא עלייתו מזמן לזמן בעבודתו מחיל אל חיל, בכמות ובאיכות, בבחינת "מעלין בקודש".

שלימות העבודה

ועוד, והוא העיקר, שלימותו של האילן מתבטאת דוקא בהיותו "עץ עושה פרי אשר זרעו בו". שהרי גרעיני פירותיו הם שמבטיחים המשך צמיחת דורות נוספים של עצים נושאי פרי דוגמתו. וכך הוא גם אצל 'האדם עץ השדה', עיקר שלימותו מתבטאת דוקא כאשר עבודתו נושאת פירות, ובשתיים:

פירות האדם - מעשיו הטובים בפועל

(א) כשם שכנות אמת נמדדת בחיי המעשה כפשוטם, כך המצוות והמעשים הטובים הם פירות ה'חינוך העצמי' של האדם ה'פנימי', וכדברי חז"ל "המעשה הוא

ושמחה בתוך אפרוריות חיי היום יום, ניצל, לפי ערך עבודתו בזה, מלהיות מאויים ומכווץ. לעומת זאת, העובד עבודתו בקבלת עול לבדה, כיון שאי אפשר לו לאדם לחיות ללא תענוג, הרי שפרעה וחיילותיו (הצד ההרסני שבכל אחד ואחת מאתנו) אינם חדלים מלרדוף אחריו להחזירו ל'מצרים'.

אודות החובה הגמורה המוטלת על כל אדם להחדיר תענוג ותוספת חיות בעבודתו לבוראו, מבאר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו באחת משיחותיו:

ענין התענוג בעבודת האדם לבוראו

...מחיטה ושעורה עושים לחם, שהוא דבר המוכרח לקיום האדם, ואילו פירות האילן (עיקר) ענינם – לפעול הנאה ותענוג אצל האדם.

וכמבואר בכמה מקומות בביאור לשון הברכה "בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי" – ש"חסרונן" קאי (מוסב ומתייחס) על הדברים המוכרחים לקיום האדם, ו"להחיות בהם כו'" קאי (מוסב ומתייחס) על דברים הגורמים להנאה ותענוג (בהוספה על המוכרח לקיום האדם).

ועל פי זה מובן שאף על פי שחיטה ושעורה הם דברים המוכרחים לקיום האדם (מה שאין כן פירות האילן, שיכול להתקיים בלעדם) – אף על פי כן, ישנה מעלה יתירה בפירות האילן, מאחר שהם גורמים הנאה ותענוג לאדם (מה שאין כן חיטה ושעורה שענינם רק למלא את החסרון שלא יהיה רעב).

...כאשר יהודי אוכל פירות האילן בחמישה עשר בשבט ("ראש השנה לאילן"), וקודם אכילת הפירות מודה ומברך להקב"ה שברא פירות אלו, ולאחרי אכילתו מסיים ב"ברכה אחרונה" – הנה בידעו שאכילת הפירות אינה דבר המוכרח לקיומו (על דרך הלחם), אלא ענין של הנאה ותענוג ("להחיות בהם נפש כל חי"), זאת

העיקר". מעשיו הטובים של האדם הם הביטוי המוחשי של ערכיו בתוך 'סדנת החיים' בעולם הזה הגשמי והחומרי, והם שמעידים כאלף עדים על אמיתת הגותו הרוחנית.

תופח על מנת להתפיה

(ב) אמנם, ככל שתהיה עבודת האדם עם עצמו גבוהה ונעלית, עדיין לא הגיע הוא לשלימותו כל עוד חסירה בעבודתו ההשפעה על הזולת. עיקר שבחו של "האדם עץ השדה" הם תלמידיו (פירותיו) ותלמידי תלמידיו (פירי פירותיו). המעמיד את תלמידו על רגליו שלו ומעוררו לעבודה פנימית עם עצמו (המתבטאת, כאמור, בקיום מצוות ומעשים טובים) ועד שפועל גם על זולתו (שנעשה גם הוא למשפיע המרומם את סביבתו), מתקיים בו מאמר חז"ל "אילן אילן במה אברכך – שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך!".

טעם פשוט למנהג אכילת הפירות בט"ו בשבט

ירידת הנשמה הטהורה להתלבש בגוף ונפש בהמית בעולם הזה התחתון, תכליתה שליחות האדם להאיר ולרומם את הגשמי. ובאשר עבודת שליחות זו כרוכה בהתמודדות עם קשיים מרובים בגוף ובנפש ורצופה נסיונות על כל צעד ושעל, נדרש האדם החפץ בחיי קדושה יציבים לקבל על עצמו בבחירתו החופשית את עול האחריות (בכל הנוגע למעשה בפועל) בקבלת עול שלמעלה מטעם ודעת.

אמנם, אף שגדלה לאין שיעור מעלת העבודה בקבלת עול, עם זאת, יש לדעת כי אין היא אלא ראשית העבודה, תחילת יציאת האדם ממצרי 'קטנות המוחין' שמצד אנוכיותו. אשר על כן, מבואר בתורת החסידות כי אין להסתפק בקבלת עול לבדה. עלינו להכניס בעבודתנו עריבות, שמחת חיים וחדוות יצירה המגוננות על האדם מפני שחיקה. המלמד עצמו להחדיר הנאה, תענוג

שתביא ותגרום לענין התענוג ("להחיות בהם נפש כל חי" - בדוגמת הענין דפירות האילנות), תענוג נברא, ולמעלה מזה - תענוג בורא.

...ותענוג הבורא חודר את מציאותו של הנברא, היינו, שהנברא מתענג בתענוג הבורא (שנעשה על ידו), ועד שזה מתבטא בתענוג גשמי - תענוג הגוף כפשוטו...

אומרת, שבנוגע לגופו ישנם דברים המוכרחים וישנם דברים שהם לשם תענוג - הרי מעצמו מובן שכן הוא (במכל שכן וקל וחומר) בנוגע לנשמתו.

ולכן מסקנת הדברים היא - שאין לו להסתפק באופן עבודתו בלימוד התורה וקיום המצוות שעד עתה, אלא עליו להוסיף בזה ביתר שאת וביתר עוז - הוספה

The screenshot shows the website interface for Tanya.org. At the top, there is a navigation menu with links like 'בית', 'אודות', 'תענוג', 'התענוג', 'התורה', 'התשובה', 'התעוררות', 'התעוררות', 'התעוררות'. Below the navigation is a large video player with a play button and a title in Hebrew: 'הרב יציר כלב - ספר התניא בזו...'. To the right of the video player is a QR code. Below the video player is a grid of video thumbnails, each with a title and a play button. The thumbnails include titles like 'אבא וספרה - 2019', 'אבא וספרה - 4206', 'אבא וספרה - 2015', 'אבא וספרה - 2014', 'אבא וספרה - 2013', 'אבא וספרה - 2012', 'אבא וספרה - 2011', 'אבא וספרה - 2010', 'אבא וספרה - 2009', 'אבא וספרה - 2008', 'אבא וספרה - 2007', 'אבא וספרה - 2006', 'אבא וספרה - 2005', 'אבא וספרה - 2004', 'אבא וספרה - 2003', 'אבא וספרה - 2002', 'אבא וספרה - 2001', 'אבא וספרה - 2000', 'אבא וספרה - 1999', 'אבא וספרה - 1998', 'אבא וספרה - 1997', 'אבא וספרה - 1996', 'אבא וספרה - 1995', 'אבא וספרה - 1994', 'אבא וספרה - 1993', 'אבא וספרה - 1992', 'אבא וספרה - 1991', 'אבא וספרה - 1990'. To the right of the grid is a QR code. Below the QR code is a social media section with links to Facebook, Twitter, and YouTube. At the bottom of the page, there is a footer with contact information and a copyright notice.

התחדשנו!
 בוטאו לבקר
 באתר המשודרג
 www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

הספינות שהתחלפו

כדי נכונותה להתגרש ממנו. "אמור לה שרצוני לשוחח עמה", השיבו הצדיק.

כששמעה האשה את בקשת הרבי פרצה בבכי, אך אביה הרגיע אותה והציע להצטרף אליה בפגישתה עם הרבי. כשנכנסו האשה ואביה אל הרבי פירטה האשה את הסיבות לסירובה. "לא נכון לפרק את המשפחה על רקע זה", השיב הרבי בנועם. "סעו לשלום, ומבטיחך אני כי תמצאו פרנסה בשפע בארץ הקודש ותזכו לרוות נחת מילדיכם".

דברי הרבי שכנעו את האשה, וכעבור זמן קצר עלתה המשפחה לארץ ישראל. לא חלפו חודשיים ואביו של ר' יואל שבק חיים לכל חי, כאשר בנו, כלתו וילדיהם לצדו, כפי שביקש. ואולם עתה, לאחר שכבר השתקעו בארץ, לא שבו עוד ר' יואל ומשפחתו לפולין.

ועם זה הקפיד ר' יואל לנסוע מעת לעת לחלות את פני רבו. בפעם האחרונה זה היה סמוך לפרוץ מלחמת העולם הראשונה. המתרחשות גברה, ור' יואל חש שעוד עיכוב קל והוא יחמיץ את ההזדמנות לחזור לביתו. הוא מיהר להקדים את מועד חזרתו לארץ. במזל גדול הצליח להשיג כרטיס באנייה האחרונה שעמדה להפליג לעבר חופי הארץ.

קודם נסיעתו נכנס אל רבו לקבל את ברכת הדרך. "באיזו אנייה בדעתך לנסוע?", התעניין הרבי. ר' יואל נקב בשמה. "לא כדאי לך לנסוע באנייה זו", הפתיעו הרבי. "אבל זו האנייה האחרונה!", טען ר' יואל. "אם לא אסע בה, מי יודע מתי אוכל לצאת מהמדינה!".

"שמע בקולי", השיב הרבי ברוגע. "סע לקונסטנצה, עיר הנמל הרומנית. חפש שם אניית מלחמה המפליגה

המכתב מארץ ישראל שנחת על שולחנו של ר' יואל בוקשפון, תושב העיר חלם שבפולין, נשא בשורה עגומה מאוד. את המכתב כתב לו אביו, והוא בישר על פטירתו הפתאומית של אחיו. "ברוך דיין האמת!", מלמלו שפתיו של ר' יואל.

ואולם בהמשך המכתב הפנה אליו האב בקשה לא פשוטה. "נשארתי לבדי", כתב האב. "אנא, עלה לארץ הקודש, והיה לצדי בזמן שנותר לי לחיות. עז רצוני שבני ליווני בדרכי האחרונה ויאמר קדיש על קברי".

ר' יואל הציג את בקשת אביו לפני רעייתו, אך זו לא התלהבה כלל מהרעיון. "הלוא העוני שולט בארץ ישראל, ואילו כאן יש לנו פרנסה ברווח", טענה. "צעירים אנו ומטופלים בילדים קטנים, בעוד רוב העולים לארץ ישראל הם קשישים המבקשים להיטמן באדמתה. ראוי יותר שאחד מאחיך המבוגרים יותר יקבל עליו את מצות כיבוד אב".

גם אביה של האשה תמך בעמדתה של בתו, ור' יואל נקלע למצוקה. הוא רצה מאוד לקיים את בקשת אביו, וניסה לשכנע את רעייתו, לשווא. באחת משיחותיהם אף אמרה לו: "אני מבינה את רצונך לכבד את אביך, ולכן אני מוכנה לסייע לך בדבר אחד – להתגרש ממך. כך תוכל לממש את רצונך. אך לעזוב את בית הוריי ואת מקום מגוריי – לא אסכים בשום אופן".

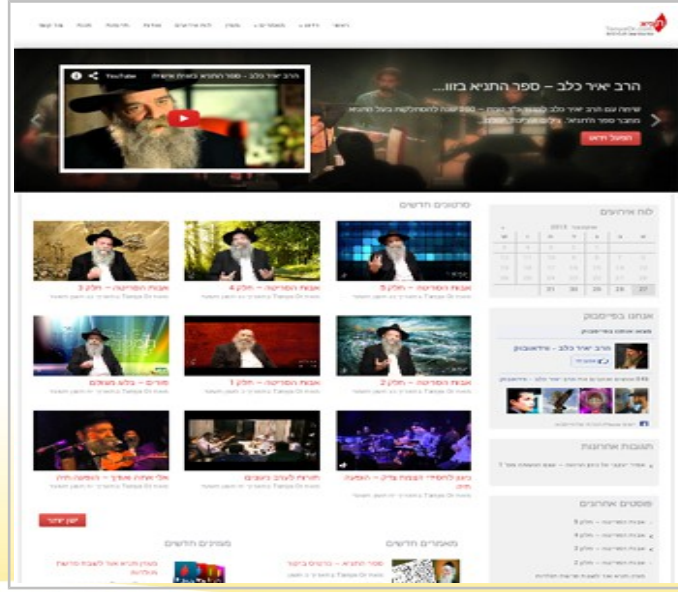
כשראה ר' יואל כי כל הפצרותיו אינן נושאות פרי, נסע אל רבו, הצדיק רבי מרדכי טברסקי מקוזמיר. מיד כשראהו הצדיק שאלו: "מה שלום אביך?". ר' יואל שטח לפני הרבי את בקשת האב. "אם כן, עליך לנסוע", השיב הצדיק. או אז פירט החסיד את התנגדותה של אשתו, עד

כואבים ואבלים פנו היתומים אל רבי ליפמן דוד שובקס, אב בית דין של בד"ץ כוללות החסידים בירושלים, בשאלה אם לשבת שבעה ולומר 'קדיש' על האב. "המתינו זמן מה עד שיתבהרו הדברים", השיב הגאון. בינתיים עשה ר' יואל את דרכו לארץ ישראל. בהגיעו לנמל יפו הופתע לגלות שאיש לא בא לקבל את פניו. חרדה מילאה את לבו. הוא החליט להשאיר את מזוודותיו במלון ולרכוב על סוס מהיר אל ביתו בירושלים כדי לוודא שהכול כשורה. כשהתקרב אל הבית שמעו אוזניו קולות בכי ונהי. הדאגה בלבו גברה שבעתיים. בלב רוטט פתח את הדלת, ובבת אחת התחלפו היגון והאנחה בשמחה ובצהלה. או אז נודע לו על טביעת האנייה שבה היה אמור לנסוע. בסעודת הוודיה הגדולה שערך בביתו סיפר ר' יואל את קורותיו, והודה לה' על הנס הגדול שהתחולל בזכות רבו הצדיק.

(על-פי 'גדולת מרדכי')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

לאיסטנבול שבטורקיה. משם הנתיבים לארץ ישראל חופשיים", שב והתרה בו. "וכיצד אוכל לעלות על אנייה צבאית ואינני חייל?", תמה החסיד. "סע לשלום!", פטרו הרבי בהינף יד, "אני כבר אדאג לזה". משתומם ומשתאה נפרד ר' יואל מרבו, ומיהר לפעול כדבריו. הוא נסע לקונסטנצה, ושם איתר ספינה צבאית המפליגה לטורקיה. בינתיים הפעיל הרבי את אנשיו בעיר הנמל, ואלה הסדירו עם הגורמים הצבאיים שייאותו לצרף את ר' יואל להפלגה. בטרם עלה על האנייה מיהר החסיד לשגר מברק לבני משפחתו ולהודיע על השינוי בתכנית. אלא שההודעה לא הגיעה ליעדה, ובני המשפחה המתינו לבואו לפי התכנית המקורית. בשעה שר' יואל עשה את דרכו לטורקיה על סיפונה של אנייה צבאית, פרצה מלחמת העולם הראשונה. בתוך כך נודע לבני משפחת בוקשפן בארץ ישראל כי האנייה שבה היה אביהם אמור להימצא הוטבעה וכל נוסעיה נספו.

התחדשנו!
בואו לבקר
באתר המשודר
www.tanyaor.com

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת יתרו

יתרו מציע למשה כי יתמקד בהוראת חוקי ה' לראשי העם, ובכך יקבע את מסגרת כללי היסוד. ואילו בנוגע להתעסקות הישירה עם הציבור, הרי שזו תתבצע באמצעות שרי משנה. לתפקיד חשוב זה, מציע יתרו למנות "אנשי חיל, יראי אלוקים, אנשי אמת ושונאי בצע". ומלמטה למעלה - שרי עשרות שעליהם יהיו ממונים שרי חמישים, מעליהם שרי מאות, ומעל כולם שרי אלפים. משה מקבל את עצת חותנו ומיישמה. ויתרו יוצא חזרה לארצו, להביא את בשורת 'אמונת ה' אחד' לבני משפחתו ואנשי מקומו ולגירם.

ציפיה והשתוקקות למתן תורה

בראש חודש סיון, חודש וחצי לאחר צאתם ממצרים, מגיעים בני ישראל אל הר סיני וחונים למרגלותיו. הידיעה כי עומדים הם לקבל את התורה בתוך ימים ספורים, משרה בעם התרוממות רוח והם חונים במקום "כאיש אחד בלב אחד". כולם משתוקקים ונכונים לקבל את ההנחיות לקראת קבלת התורה. משה עולה אל ההר, שם משמיעו ה' את דבר בריתו עם בני ישראל להיות לו "סגולה מכל העמים", "ממלכת כהנים וגוי קדוש". משה יורד ומוסר לעם את דברי ה', ובני ישראל משיבים בלב שלם: "כל אשר דיבר ה', נעשה!"

גם יתרו מודה כי "גדול ה' מכל אלוקים"

יתרו, ככל אומות העולם, נפעם ונרעש לנוכח הניסים והנפלאות שהתרחשו בצאת בני ישראל ממצרים ובקריעת ים סוף. הוא מחליט לצאת אל מקום חניית בני ישראל במדבר בלוויית ציפורה בתו אשת חתנו משה ושני בניה גרשום ואליעזר (אכן, כשיצא משה ממדין בשליחות ה' למצרים, לקח הוא עימו את אשתו וילדיו. אולם כאשר תמה עליו אהרן אחיו (שיצא לקראתו אל המדבר) - 'הכיצד הורדת את בני משפחתך עימך לשבי מצרים?', קיבל משה את דברי אחיו ושלחם חזרה למדין).

משה מקביל את פני חותנו בכבוד מלכים ועורך משתה מיוחד לרגל בואם. בפגישתם, כאשר שומע יתרו (שהיה כהן לעבודת אלילים) ממקור ראשון אודות כל הניסים שעשה ה' לבני ישראל, מודה גם הוא כי "גדול ה' מכל האלוקים".

להקל העומס מעל כתפי משה

למחרת בואו יוצא יתרו להכיר מקרוב את עבודת חתנו בהנהגת העם. לתדהמתו הוא מגלה כי מבוקר עד ערב שופט משה בעצמו את העם, מלמדם תורה וחוקים ועוסק בכל שאר צרכי הציבור למן העניינים הגדולים והחשובים ועד לפעוטים ביותר. הוא מביע את דעתו בפני חתנו אשר כך, בעבודה מאומצת שכזו, יישחק הוא וכן העם העומד עליו כל היום לחלות פניו.

משה עולה שוב אל האלוקים להביא את תשובת העם. אזי מצווהו ה' להנחות את העם להיטהר ולהתקדש לקראת יום מתן התורה וכן להזהירם ולבל יקרבו ויגעו בהר סיני בשעת התגלות ה' עליו.

התגלות ה' על הר סיני

לאחר שלושת ימי טהרה והתקדשות, בבוקר ו' סיון נשמעים לפתע על הר סיני קולות וברקים ונקשר עליו ענן כבד. ובתוך כך, לחרדת בני ישראל, נשמע מתוך הענן קול שופר שהולך ומתחזק... וממשיכה התורה ומתארת את הגילויים האלוקיים העצומים המלווים את המעמד הכביר של מתן תורה.

ה' יורד על הר סיני ומשה עולה יחידי לקראת ה' אל ההר. לפתע שומעים בני ישראל את הדברות מפי הגבורה.

קבלת עשרת הדברות

במרכזו של מעמד הר סיני ניתנים לישראל עשרת הדברות, להלן תמציתם:

1. אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. 2. לא יהיה לך אלוקים אחרים על פני, לא תעשה לך פסל וכל תמונה... 3. לא תשא את שם ה' אלוקיך לשווא... 4. זכור את יום השבת לקדשו... 5. כבד את אביך

ואת אמך... 6. לא תרצח. 7. לא תנאף. 8. לא תגנוב. 9. לא תענה ברעך עד שקר. 10. לא תחמוד...

משה - 'ממוצע מחבר'

כיון שלשמע הדיבר הראשון והשני היוצאים מפי הגבורה פורחת נשמתם בני ישראל (בשל עוצם הגילוי האלוקי הנשגב) - מבקש העם ממשה שיתווך הוא בינם לבין ה'. משה אכן נענה לבקשתם וממשיך לקבל מפי הגבורה לבדו את שאר הדברות ומוסרם לאחר מכן לכל העם.

ציוויים נוספים

בנוסף לעשרת הדברות מצוה ה' את משה כי יזהיר את העם מפני כל נטייה לעבודת האלילים. כמו כן מצווים הם לבנות מזבח אדמה עליו יביאו קרבנותיהם לה'. בנוגע לאבני המזבח, מצוה ה', אשר אין לסתתם על ידי כלי ברזל (משום שהברזל מקצר חיים ואילו המזבח מאריך את חיי האדם). הכהנים יעלו אל המזבח (לעבוד עבודתם) באמצעות כבש ולא באמצעות מדרגות (שהעלייה בהן עלולה לגלות ערותם ולגרוע חילול קדושת המזבח). על המזבח יוקרבו רק צאן ובקר. בכל אתר ואתר בו ימצא יהודי שיקרא לאלוקיו, יענהו ה' ויברכו.

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפשו

ספר התנ"ך

חמישה קולות במתן התורה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

התורה מתארת את תהליך מתן התורה בהר סיני שהיה מלווה בחמשה קולות שונים. מדוע דוקא חמשה ולא ארבעה? אלא שלכל קול וקול היה חשיבות וענין לשלימות מתן התורה.

"ויהי קולות וברקים" (שמות יט, ט"ז)

את מתן התורה על הר סיני מתארת התורה במילים: "ויהי קולות וברקים, וקול שופר... ויהי קול השופר... והאלוקים יעננו בקול". על כך אומרים חז"ל, שהתורה ניתנה "בחמישה קולות" (שכן שלוש פעמים נאמר "קול" ופעם נוספת "קולות", רמז לשני קולות נוספים).

כל דבר בתורה מדויק ובעל משמעות, במיוחד פרטים הנוגעים למתן התורה עצמו. מתן תורה ענינו גילוי מופלא של הקב"ה בעולם, וכאשר התורה אומרת, שגילוי זה מיוצג ב"חמישה קולות", אפשר להבין שבזה בא לידי ביטוי ענין מהותי ביותר בתורה ועל ידו מתגלית מעלתה המיוחדת.

הקול כגילוי

ענינו הכללי של 'קול' הוא לגלות דבר מה שהיה מוסתר עד כה. האדם, למשל, מגלה באמצעות קולו את מה שהיה חבוי ונעלם במוחו ובלבו. מכאן, שחמשת הקולות שהיו במעמד הר סיני מבטאים חמש התגלויות שונות של הקב"ה.

גם במושגי אנוש אנו מכירים קולות שונים, המבטאים מסרים פנימיים נבדלים. יש קול של פקודה, שהוא תקיף וחזק; יש קול שבו מסבירים ענין שכלי, "דברי חכמים בנחת נשמעים"; וכך יש כמה וכמה סוגים של קול, שכל אחד ואחד מהם מבטא דבר מה. גם בדרך שבה נתגלה אלינו הקב"ה במתן התורה היו חמש התגלויות שונות.

גדרי הבריאה

הבריאה בכלל מיוצגת במספר ארבע. העולם נברא

באמצעות שם הוי-ה, שיש בו ארבע אותיות. כמו כן מתחלקים העולמות הרוחניים העליונים לארבעה - אצילות, בריאה, יצירה, עשייה. גם את הברואים שבעולמנו אנו מחלקים לארבעה סוגים - דומם, צומח, חי, מדבר.

ארבע החלוקות הללו מקיפות את כל הבריאה. הדומם הוא הסוג הנחות ביותר, שאין בו חיות כלל. למעלה ממנו הצומח, שיש בו חיות מצומצמת, של צמיחה וגדילה בלבד. במדרגה גבוהה יותר ניצב סוג החי, שיש בו נפש רוחנית של ממש. בדרגה העליונה ביותר עומד האדם, המדבר, שיש לו יכולת לתפוס דברים רוחניים אמיתיים, ועד שבאמצעות שכלו הוא יכול להבין שיש דברים שלמעלה מגדרי העולם והבריאה.

למעלה מהבריאה

אילו היתה התורה ניתנת בארבעה קולות בלבד, פירוש הדבר שהקב"ה גילה אז את הקדושה האלוקית השייכת לגדרי הבריאה, המיוצגת במספר ארבע. אולם כשאומרים לנו שהתורה ניתנה בחמישה קולות, הכוונה לומר, שבמתן תורה גילה הקב"ה קדושה אלוקית שלמעלה מגדרי הבריאה.

המספר חמש מסמל את השלמות של גדרי הבריאה (ארבע), בתוספת דבר נוסף - הקב"ה עצמו (הוא החמישי). במתן התורה גילה לנו הקב"ה את הדרגות העליונות ביותר, וכאשר יהודי עוסק בתורה הוא זוכה לא רק לקדושה השייכת לגדרי הבריאה, אלא גם לקדושה העליונה של הקב"ה עצמו, שלמעלה מגדרי הבריאה לגמרי.

(מתוך הספר "שולחן שבת",

על פי לקוטי שיחות כרך ו')

חסידות על הפרשה יתרו

רבנו ישמיט או יוסיף דבר מה על דבר ה', עד שיש צורך לצוותו "לא פחות ולא יותר"?

אלא משה נצטווה לדבר אל הנשים בלשון רכה, ואל הגברים - "דברים הקשים כגידים" (רש"י פסוק ג). לכן אפשר היה לחשוב שכאשר דיבר אל הנשים ראה לעצמו רשות להשמיט מעט, כדי שיהיו הדברים 'רכים' ויתקבלו על לבן; ולאידך גיסא, כשידבר אל הגברים, אפשר שהוסיף דבר מה על דברי ה', כדי להדגיש את חומרתם. לכן נאמר "לא פחות ולא יותר"; לא פחות - לנשים ולא יותר - לגברים.

(לקוטי שיחות כרך לו, עמ' 86)

לנקות את לבושי הנפש

וקידשתם היום ומחר, וכבסו שמלותם (יט, י)

אומר אדמו"ר הזקן: "וקידשתם היום ומחר" - זהו מלמעלה, אבל "וכבסו שמלותם" צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

ומבאר ה'צמח צדק': "וקידשתם" נאמר למשה רבנו ול"אתפשטותא דמשה" שבכל דור ודור, אשר ביכולתם לקדש את 'היום' ואת ה'מחר'. אבל דרושה לכך הכנה, והיא העבודה של "וכבסו שמלותם" - לנקות את ה'לבושים' של המחשבה, דיבור ומעשה. מלאכה זו - צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

(היום-יום, ה' סיון)

תמצית הכל

אנוכי ה' אלוקיך... לא יהיה לך אלוקים אחרים...

שתי הדיברות הראשונות "אנכי ה' אלוקיך" ו"לא יהיה לך אלוקים אחרים" הינן כללות כל התורה כולה. זאת מכיון שבדיבר "אנכי" נכללות כל רמ"ח מצוות עשה; ובדיבר "לא יהיה לך" נכללות כל שס"ה מצוות לא תעשה.

החילוק בין מצוות עשה למצוות לא תעשה הוא, בפשטות, שמצוות עשה ענינן "עשה טוב", ומצוות לא תעשה ענינן "סור מרע".

מצוות עשה בעיקר קשורות בענין חיובי, "קום ועשה", שעל ידן ממשיך האדם גילוי אלוקות בנפשו ועל ידי זה גם בעולם.

מצוות לא תעשה בעיקר קשורות בענין שלילי, "שב ואל תעשה", שהאדם מתרחק ושולל הענינים שהם היפך רצונו של הקב"ה; ועל ידי זה נעשית גם שלילת וביטול רוח הטומאה שבעולם.

(על פי תניא פרק כ' ושיחת שבת פרשת יתרו)

ח"י בשבט ה'תנש"א)

שליחות מדויקת

אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל (יט, ו)
אלה הדברים: לא פחות ולא יותר (רש"י)

כיצד אפשר בכלל להעלות על הדעת אפשרות שמשה

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפש

ססרי התנ"ך

שבת שלום!!!

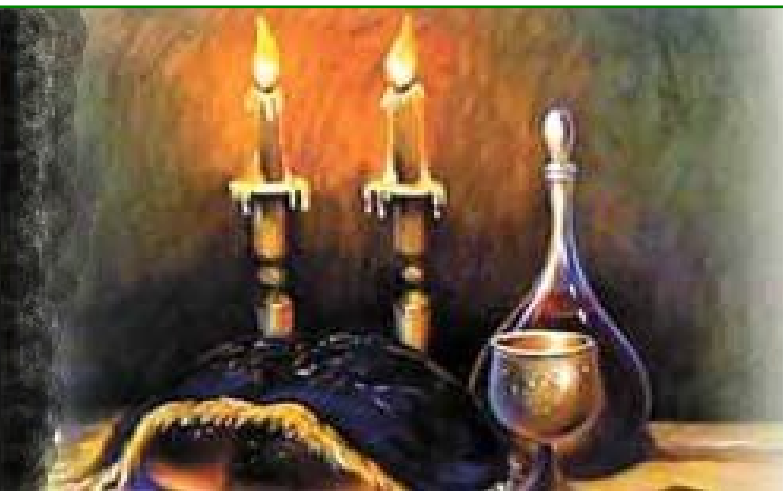
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:53	16:39	י-ם
17:55	16:53	ת"א
17:53	16:43	חיפה
17:56	16:57	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון